

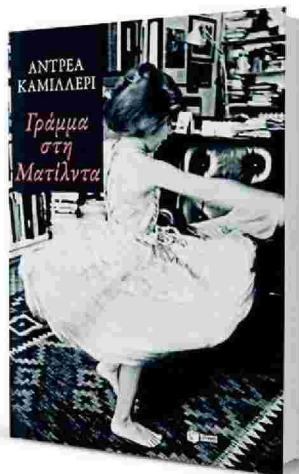
Μια λιτή αλλά πολύτιμη εξομολόγηση ζωής

ΑΝΤΡΕΑ ΚΑΜΙΛΛΕΡΙ
Γράμμα στη Ματίλντα
 μτφρ.: Φωτεινή Ζερβού
 εκδ. Πατάκη

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Μέσα σε λίγες σελίδες, ο συγγραφέας Αντρέα Καμιλλέρι (Σικελία 1925-2019) περιγράφει ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν τη χώρα του, τον ίδιο αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη. Με λιτή γραφή, καθαρή σκέψη παραθέτει περιστατικά από την παιδική του ηλικία έως την ωριμότητά του και μάλιστα μέχρι λίγους μήνες πριν από το τέλος.

Στο λιτό αλλά περιεκτικό εξομολογητικό βιβλίο απευθύνεται στη δισέγγονή του, τη Ματίλντα, και της εξηγεί ότι νιώθει την ανάγκη να της γράψει γιατί λόγω των ορίων της ηλικίας δεν θα μπορέσει να τη δει να μεγαλώνει και να παρακολουθεί την «πνευματική της ανάπτυξη». Και το κάνει γιατί κανένας άλλος δεν θα είναι σε θέση να περιγράψει την πορεία του από τον γενέθλιο τόπο μέχρι τα βαθιά γεράματα με τόσο ακρίβεια και λακωνικότητα, καθώς ο

Ο συγγραφέας Αντρέα Καμιλλέρι με απλά μέσα συνδέει το ατομικό με το συλλογικό, περιγράφει την πολιτική και κοινωνική ατμόσφαιρα στη χώρα του αλλά και στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

συγγραφέας των εκατό βιβλίων και δημιουργός του επιθεωρητή Μονταλμπάνο συγκρατεί το ουσιαστικό από όσα έζησε και δεν καταφεύγει σε μακροσκελείς αναλύσεις ή σε συναισθηματικού τύπου κορώνες. Με απλά μέσα συνδέει το ατομικό με το συλλογικό, αναφέρεται στις αποτυχίες και στις επιτυχίες του, περιγράφει την πολιτική και κοινωνική ατμόσφαιρα στη χώρα του αλλά και στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Από τις μέρες που ανέδειξαν το Μουσολίνι μεταβαίνει στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και από τους εμπνευστές της ευρωπαϊκής ιδέας και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην πρόσφατη οικονομική και κοινωνική κρίση. Θέματα που τον απασχολούν είναι τα προβλήματα που προέκυψαν μετά την οικονομική και νομισματική ένωση μελών της Ε.Ε., η θέση της Ελλάδας κατά την περίοδο της κρίσης, το μεταναστευτικό, οι πόλεμοι των δεκαετιών του '90 και 2000, η 11η Σεπτεμβρίου, η διαφθορά και η δράση της μαφίας στη χώρα του, η γνωριμία με τη γυναίκα του και η οικογένεια

που απέκτησαν, οι μαθητές του και οι δάσκαλοί του.

Από μικρή ηλικία διάβαζε λογοτεχνικά βιβλία και διαμόρφωσε άποψη για τα πράγματα, άποψη την οποία τολμούσε να εκφράσει σε άτομα που ήξερε ότι θα αντιδρούσαν. Από τα ιδεώδη της νεολαίας του Μουσολίνι απομακρύνθηκε γρήγορα και έγινε μέλος του κομμουνιστικού κόμματος της Ιταλίας, στο οποίο δεν παρέμεινε πολύ καιρό, αν και μέχρι το τέλος της ζωής του υποστήριζε ότι είναι ένας ιδιαίτερος κομμουνιστής. Από νωρίς, εξάλλου, η αμφισβήτηση για καθετί που συνέβαινε διαπερνούσε τη σκέψη του και τη μετακινούσε από τις απόλυτες αλήθειες. Αλλωστε, πολύ νωρίς κατάλαβε το παιχνίδι της προπαγάνδας, το οποίο παιζόταν εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, αναγνώριση που τον ώθησε να αποστασιοποιηθεί από την εξιδανίκευση πολιτικών επιλογών και στάσεων.

Δεν θα μπορούσε, όμως, να μην αναφερθεί και στα μυθιστορήματά του τα οποία τον έκαναν διάσημο. Εξηγεί πώς ξεκίνησε να γράφει στα εξήντα του χρόνια, ποιος ήταν ο

αντίκτυπος που είχαν οι ιστορίες του, τι συντήρησε τη φήμη του. Αυτό που αντιλαμβάνεται ο αναγνώστης είναι ότι η επιτυχία του Καμιλλέρι έγκειται στο γεγονός ότι είναι ένας πολύ καλός παρατηρητής αλλά και αφηγητής, ότι οι ιστορίες του συνδυάζουν το αυθεντικό με το ρεαλιστικό, με χαρακτηρισμούς που διαθέτουν σάρκα και οστά, καθώς και τον ζωντανό περίγυρο που τους υποστηρίζει. Μετέτρεψε σε προτερήματα έναν κανόνα του καλού δασκάλου, ο οποίος τον συντρόφευσε σε όλη τη συγγραφική καριέρα του: χρησιμοποιεί λέξεις που είναι ευθύβολες και κατανοητές, ήρθε στη θέση του μαθητή και κατ' επέκταση του αναγνώστη θέτοντας πάντα το ερώτημα στον ίδιο του τον εαυτό: «Είναι κατανοητά όσα είπα ή όσα έγραψα; Έχουν νόημα;».

Και κλείνει την εξομολόγησή του, αυτό το διαμαντάκι, το μάθημα ζωής, με μια λιτή φράση, που αναφέρεται όχι μόνο στις ιδέες, αλλά σε καθετί που ανατέλλει και δύει στη ζωή: «Να θυμάσαι ότι, πτημένη ή νικηφόρα, δεν υπάρχει σημαία που να μην ξεθωριάζει στον ήλιο».